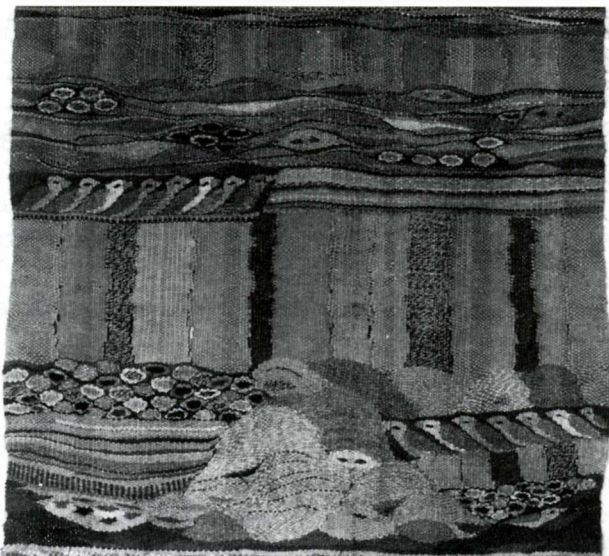

KUNST

omkring TROLDEN

NR. 4 · 13. årgang
Marts 2005

Årets legatmodtager. Se artiklen side 4.

Bali - Et paradys i Indonesien

Af Henning Ranum

Bali ligger midt i Indonesien, der består af en perlerække af store og små øer – 13.000 ialt.

Indonesien er verdens største muslimske land, men af underfundige historiske grunde udgør Bali en lille hinduistisk enklave. Det er meget synligt i dagligdagen.

Rejser man gennem Indonesien, skiller Bali sig ud ved sine farvestrålende ceremonier, sine kunstfærdige offergaver, der ligger overalt på gader og veje, sine danse, sin musik, sin kunst og først og fremmest sine harmoniske og livsglade mennesker, der overalt udviser stor venlighed og gæstfrihed.

Fortsættes side 2

Indhold

- 4 Annette Holdensen
Af: Teresa Nielsen
- 10 Picasso og surrealismen
Af: Erik Mortensen
- Forårsudflugt til
Fyns Kunstmuseum
- 12 Af: Niels Peder Jessen
- Tanken om et »græsk
tempel«
- 14 Af: Poul-Erik Hansen
- 15 Billedkunsten på Bali
Af: Henning Ranum
- 21 Festlig fødselsdagsfest
Af: Poul-Erik Hansen
- 23 Den omstridte trolld
Af: Poul-Erik Hansen

Øen er næsten på størrelse med Sjælland og har en befolkning på 3 millioner.

Klimaet er tropisk, og solen står i nord.

Landskabet er domineret af vulkanske bjerge, der af og til stadig er aktive.

Rismarkerne er anlagt op ad bjergsiderne og findes ikke smukkere noget sted i verden. Man kan høste op til 3 gange om året og dyrker ud over ris tobak, kaffe, vanilje og nelliker.

Efterhånden er turisterhvervet stigende – hvis det ikke bombes tilbage af meningsløse terrorhandlinger, som det skete for et par år siden.

Kunsthåndværket blomstrer, og kunsten udfoldes overalt.

Man får fornemmelsen af, at man befinder sig et sted, hvor alle er kunstnere, alle spiller et instrument i gamelan-orkestret, alle danser og udøver et håndværk, der grænser til - og af og til bliver til kunst.

Nogle steder er alle malere, andre steder bor udelukkende billedskærere eller billedhuggere. I nogle byer vrirler det med sølvsmede, og andre steder væver man i alle husene.

Overalt samles man, når vinden bliver stabil, og fremstiller i fællesskab store og små drager, der bliver sat op og står højt over rismarkerne og brummer til ære for guderne og fornøjelse for alle.

Ketuts far »pensioneret« billedskærer viser stolt sin kamphane frem.

Der er festivaler, hvor store drageteams konkurrerer om, hvem der er mest ferm til at få de 6-7 m brede og op til 50 m lange drager op i luften.

Af og til standses trafikken, når drageholdene transporterer dragerne til og fra »forsamlingshusene«/banjarerne, hvor de bygges og opbevares.

Bali er fest og farver.

*Bali er religion og kultur,
sandstrande og ris-terrasser.*

*koralrev og tropenætter,
barongdans, skyggedukker,
markeder, basarer,*

hanekampe og fantastiske templer.

Bali er det tætteste, man kan komme paradisis.

*Ung kunstner i stald
hos »Semar Kuningi«.
Læg mærke til,
at han bruger hånden
som palet.
Penslen
er en »flosset«
bambuspind.
Den lange negl er
tetgn på status.*

Urkraften - Annette Holdensen

Legatudstilling

Af Teresa Nielsen

Med et års pause danner Vejen Kunstmuseum lørdag den 5. marts atter rammen om uddeling af Valdemar Petersen og hustru Esther Moesmann Petersens legat – den lange titel er til minde om de gavmilde stiftere, Kolding-maleren og hans hustru. Legatet kan ikke søges, men bestyrelsen har i år besluttet, at det skal gå til den alsidige billedkunstner Annette Holdensen, der er vokset op et stykke vest for Vejen, på en gård uden for Bramming. Hun har dog siden 1963 været bosat på Fyn, i Løkkegravene i udkanten af Odense.

På forkant med fascinationen for pilens muligheder skabte Annette Holdensen sammen med en række medspillere sommeren 1986 en serie flettede monolitter, der her er forevigt ved hendes »fynske farm« i Løkkegravene udenfor Odense.

Løkkegravene og rejserne

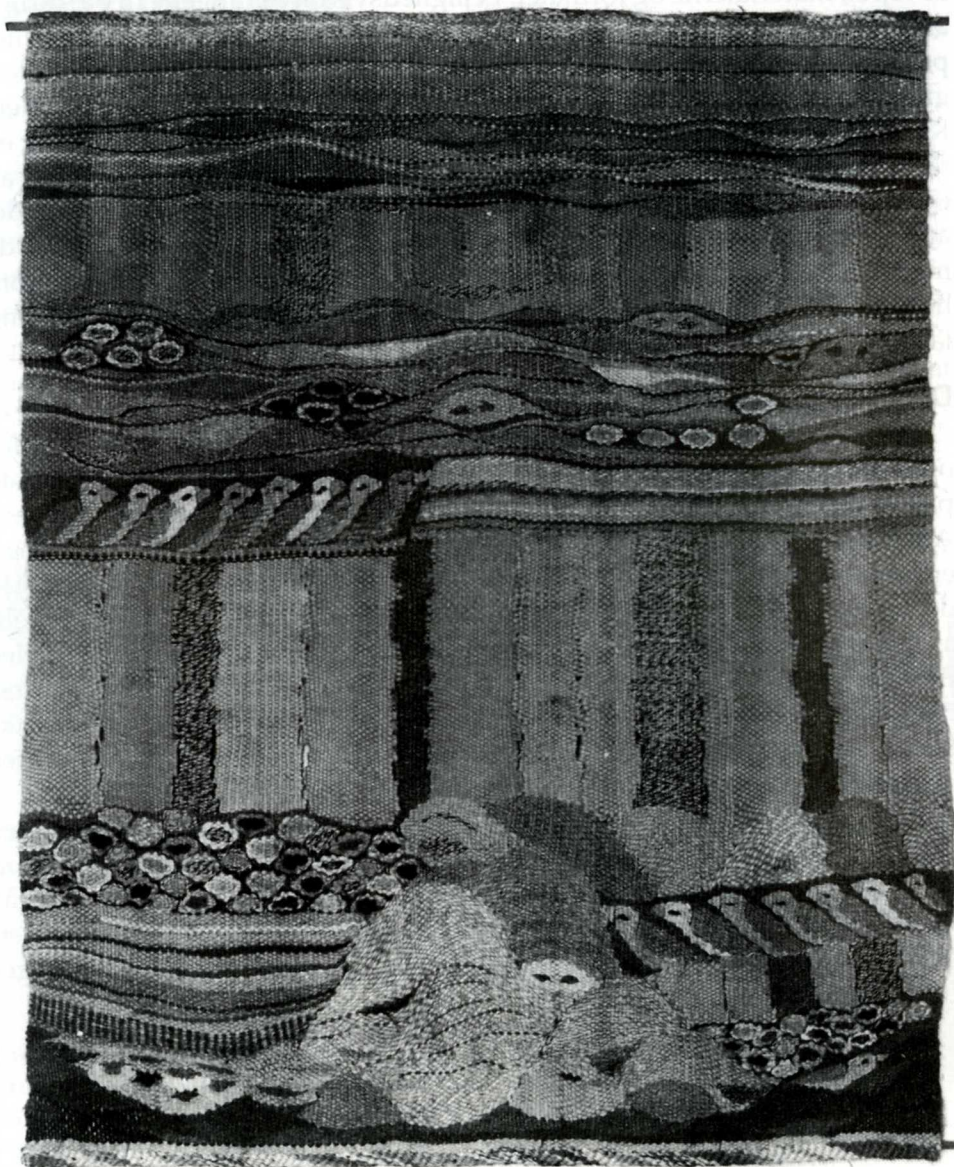
Navnet lyder fortryllende, og det er stedet også. Omgivet af sumpet mose, pilekrat og andet vildtvoksende buskads ligger for enden af jordvejen en tæt, lille landejendom, der har knopskudt i forskellige retninger – harmonisk samlet til en helhed under stråtaget og ved den årlige hvidtning. På det sted bliver størsteparten af Annette Holdensens værker til; inde eller ude afhængig af vejret, materialerne og formatet. Lejlighedsvis bliver tingene til på særlige arbejdspladser såsom Statens Værksteder i Gammel Dok, København, eller på det grafiske værksted ved Odense. Meget sker også uden for landets grænser – på rejser til forskellige dele af Europa og ganske særligt Norden. Kigger man efter i hendes biografi, viser det sig, at Annette Holdensen er en flittig rejsende. Undervejs etableres nye kontakter, nye materialer prøves af, og nye sanseindtryk bringes med hjem til kunstnerisk bearbejdelse, og en del af produktionen er som oftest blevet til på stedet: Med beskedne krav til de materielle forhold kan hun med en simpel rammevæv slå sig ned hvor som helst – på Sardinien ligevel som på stuegulvet hos værtsfamilien i Vevring i Norge.

Den stærke stoflighed

Legatudstillingen i 1992 var med værker af John Olsen - en kunstner, der også har valgt at slå sig ned på Fyn, og i en årrække i 1980'erne underviste på Det Jyske Kunstakademi i Århus sammen med netop Annette Holdensen. Adspurgt i en samtale, om han tænker på hende som en kvindelig kunstner, er hans svar umiddelbart benægtende. Vel er det ikke tekstilkunsten, der står de fleste mandlige kunstnere nærmest, men det er netop i dette virkefelt, at Annette Holdensens brug af materialer i sin tid har fanget ham. Hendes tidlige vævninger i kraftige naturmaterialer har gjort indtryk. Han mindes, hvor stærkt farvespillet og stofligheden har været i den tykke, tætte struktur – gløden i den indfarvede uld, der spiller fra de mørke jordfarver over dodenkop til varme orange-røde toner.

Fælles har de to kunstnere en levende forståelse for naturens materialer og særligt for ulden. Annette Holdensen kender den fra sin opvækst på landet. Fra han selv kunne vælge, har John Olsen altid været omgivet af får og uld. Det er et materiale, der for ham giver muligheder og tryghed – den store, uldne trøje, sokkerne og den lune hue ... gerne kronet af et afhugget fuglehoved.

Ved sin debut i 1969 præsenterede Annette Holdensen bl.a. tæppet »Kirkebøreyn« (120 x 100 cm), der året før var blevet til under ophold på Færøerne.

Fortsat fra side 5

Vejen til væven

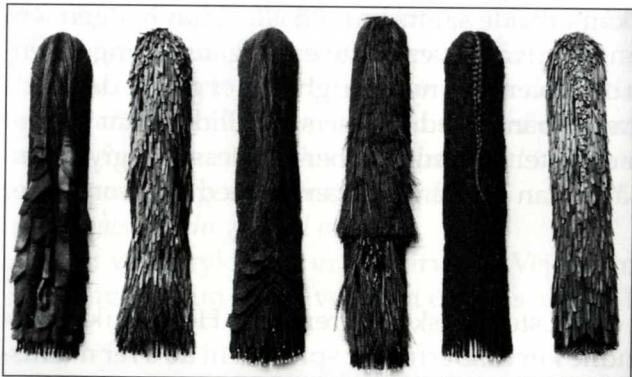
John Olsen spottede hende dér, hvor hun debuterede – ved væven. Men inden da var der gået læreår, hvor hun havde afprøvet mange andre materialer før hun valgte netop tekstiler. Hun var ikke blind for, at her var et særlig sanseligt, kvindeligt udtryksmiddel. Hendes kollega, væveren Inge Bjørn - der stod i Vejen som legatmodtager i 2003 - erindrre, hvordan Annette Holdensen som ung var på Askov Højskole til en stor komsammen. Hen på aftenen, mens snakken gik lystigt, faldt talen på poesi. På det gule gulvtæppe sad Annette og lyttede. Med et sæt bredte hun armene favnende ud og råbte »Det er det jeg vil – væve poesi.«

Som sagt så gjort. Med debut i 1969 vævede hun taktile billedtæpper frem til 1980'erne. Alt kunne bruges. Da hun i 1972 afholdt sin første separatudstilling i Kunstindustrimuseets Stensal fortalte hun om sin arbejdsform: »Jeg bruger de materialer, der er for hånden til at lave de tæpper jeg vil. Jeg drømmer ikke om at lave tæpper, for så at gå ud og skaffe mig de materialer, der er nødvendige for at realisere min drøm. Jeg ser på de ting, jeg har og finder ud af, hvordan jeg vil bruge dem. Jeg har kontakt med en lokal fåreklipper, en tovværksfabrik, en strømpefabrik og en kjolefabrik. På fabrikkerne forsyner jeg mig med affaldsmateriale, disse fantastiske overskuds- udskuds- ubrugelige- brugelige ting, som vort samfund er fuldt af, og som vi betaler af på hver gang vi køber en liter mælk. Hos fåreklipperen henter jeg mit uldmateriale, som jeg spinner selv. Fra vennekredsen henter jeg hundehår, hestehaler og hår og skæg af unge mænd, hvis jeg får lov.«

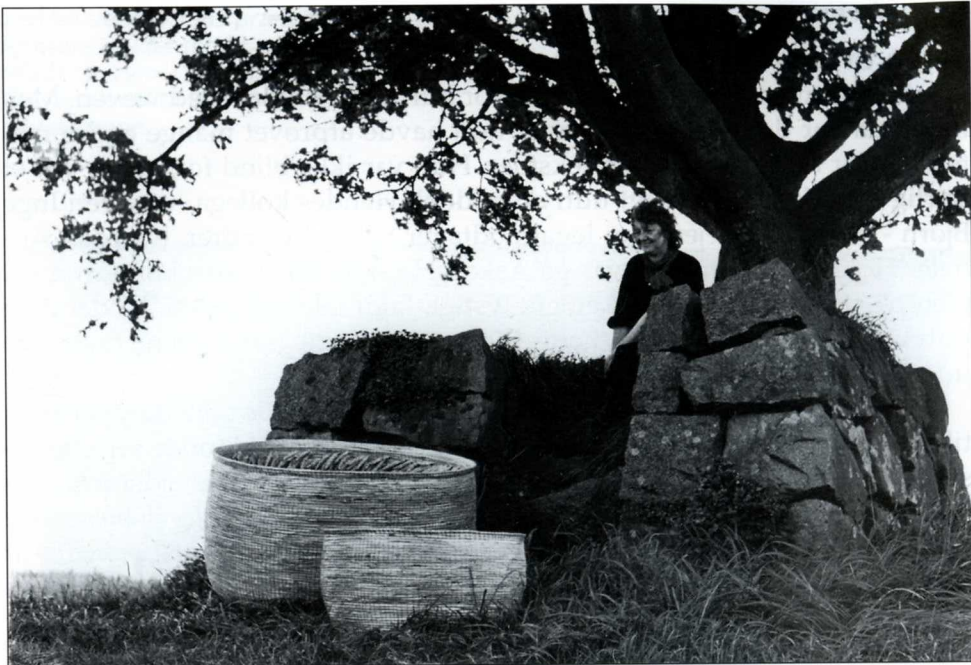
Afslutningsvis konstaterede hun: »Jeg har det bedst, når jeg arbejder.« Og sådan fortsatte det.

Billedtæpperne blev gradvist mere og mere skulpturelle, og projekterne tog til i omfang. Måske afspejler disse to kendsgerninger, at Annette Holdensen gennem sit virke – særligt som lærer på Det Jyske Kunstakademi i Århus – fik berøring med mange, der gerne ville arbejde hos hende.

Fortsættes side 8

I nært samarbejde med især Hanne Skyum skabte Annette Holdensen i 1983 en serie "Heksefrakker" – skulpturelle vævninger i mange forskellige materialer. Den yderst til højre og nummer to fra venstre er begge dækket af indfarvede ispinde, der på afstand kommer til at ligne skifferstykker.

Sommeren 1984 opstod de mægtige løbbundne kurve, om hvilke Annette Holdensens selv har skrevet: »I denne sommer har jeg høstet, med le og med saks, grøn rug og moden rug, og stråforkortet hvede. Ikke for kerner, men for strå ... i håb om at hylde det som gro«. Den ene kurv er af Statens Kunstfond deponeret på Vejen Kunstmu-

Fortsat fra side 7

Det sociale menneske

Hvis man spørger John Olsen, om hans og Annette Holdensens arbejdsform er beslægtet, kommer der et brusende nej. Mens han går for sig selv eller med få, betroede medarbejdere, ser han det stik modsatte hos Annette Holdensen. Han karakteriserer hende som et socialt menneske, et aktivt midtpunkt med gå på mod, én der kan samle folk og trække ting igennem.

Han fremhæver, at hun kan arbejde sammen med alle. Hun har gennem årene haft mange praktikanter/privatelever – ofte er de ganske unge mennesker. Annette Holdensen oppebærer en nysgerrighed, der gør, at der trods aldersforskellen knyttes stærke bånd. Ved at vise stor tillid forstår hun at fremelske det bedste i den enkelte. Når hun skaber i fællesskab, giver hun sine medspillere frit løb, så de kan træde ind i værket med det, som de er særligt gode til.

Et alsidigt virke

Fra billedtæpperne blev det til stoflige skulpturer som »Heksefrakkerne« efterfulgt af de store løbbundne kurve. Derfra var springet til de over mands-

høje pile-monolitter ikke lang. Disse mytiske væsner har været eftertragtede udstillingsobjekter og har bl.a. stået i Odense, i København – både indendørs og ude i Kunstindustrimuseets Grønnegaard, og i Vevring. Ved 60 års dagen i 1994 viste Annette Holdensen en kombination af flettede skeletter og mange stofligheder. Det blev til over 70 bådformer i alt fra grene til kobber over latex og stof. Siden 1980'erne har så arbejderne på papir og lærred gradvist fået lov til at fylde mere og mere.

Ser man hen over hendes produktion, er den kendetegnet ved en udsøgt sans for stoflighed og sammenstilling af kontraster. Hun holder af det ornamentale og dekorationen og er ikke bange for at prøve nye materialer og arbejdsformer. Det har i tidens løb bragt glæde til store og små – for børnenes vedkommende særligt i foråret 1996, da hun i Odense stod for Brandts Klædefabriks sanseudstilling. Af mange regnes denne for en af de mest vellykkede. Med en håndfuld unge medhjælpere blev der under udstillingen bygget huler i alle tænkelige materialer.

Som for at slutte en usynlig ring viser det sig, at to af Annette Holdensens assistenter i Odense var Cecilie Bendixen og Sophus Ejler Jepsen; to af de tre, der stod bag Vejen Kunstmuseums 'julekalender-udstilling' 2004, »Lyssky pandekage«.

Her rundes af med de kloge ord, som Inge Bjørn i udstillingskataloget selv benytter som afrundingsafsnit i sin hyldest til Annette Holdensen:

»Du skriver om Dialog med en kogebog, at det er som en form for meditation, et forsøg på at forme en livsanskuelse: 'Verden set af konen i køkkenet'.

Stemningen gik direkte til hjertet.

De fine broderede sting på viskestykker, som de var, da de hørte med til brudeudstyret.

På det med røde sting var det tamfugle – høns, ænder, på det med det blå vildfugle, agerhøns – snepper. Opskrifterne – vejledningerne om hele processen fra dyret slagtes, parteres, koges, steges, spises, fordøjes, går ind i det organiske kredsløb er med billedkunstnerisk indlevelse stukket lige i næsen på én, så man fornemmer lugtene af kød, blod, mælk, brød, kråser, kopatter, fjer og hønsefødder.

Viden og respekt for det daglige brød, for den tilstand vi overlader vor klode i til vore efterkommere, for den skønhed i naturen i mennesket, i de ting vi lever af og med og for det ansvar vi hver især har for at kæmpe mod den livsangst, der som en kultursvøbe hærger vor vestlige verden.

Livsmød er din gave til os.«

To af viskestykkerne er erhvervet til Vejen Kunstmuseum.

Tilbage er kun at skrive: Kom og sans alle de forskellige materialer!

Picasso og surrealismen

Af Erik Mortensen

I perioden 1920 til 1950 opstod der et spændingsfelt mellem politik, videnskab og kunst. Surrealismen var her ligesom sin forgænger dada præget af anarkistiske, socialistiske og pacifistiske ideer og bevidst provokatorisk over for borgerlige smagsidealer.

Surrealisternes ideologiske bannerfører André Breton tilføjede imidlertid bevægelsen både videnskabelige aspekter samt en mindre diffus placering.

Hans erklærede mål var således, at surrealismen skulle sidestilles marx-

André Masson: Portræt af André Besson

De tyske eskadrillers bombning af den baskiske by Guernica den 28. april 1937 fik Pablo Picasso til at lave det berømte og omdiskuterede billede Guernica til verdensudstillingen i Paris, der åbnede 12. juli 1937. Billedet blev lavet i stor hast fra 28. april til 4. juni og er fyldt med symboler.

ismen som metode i kommunismen, en tanke der mildt sagt ikke vakte genklang i det franske kommunistparti.

Drømmen, det ubevidste, barndomserindringer med mere var for Breton en metode til forståelsen af virkeligheden, der ligestillede Freuds psykoanalyse med marxismens økonomiske og sociologiske metode.

Derfor malede Ernst, Dali og danske Freddie »drømmelandskaber«, Miró og Tanguy symboler fra det underbevidste.

Endelig udforskede de surrealistiske digtere, malere og filmskaberer Bunuel alle seksualitetens afkroge. I denne fascination af det erotiske fandt de en ældre forbundsfælle i Picasso.

Efter i kubismen at have afskaffet billedrummet og en éntydig synsvinkel, genfandt Picasso i sin neoklassiske periode pludselig den letgenkendelige menneskekrop, skildrede land og hav på traditionel måde, for hurtigt at gå videre med udforskning af elementære associationsformer såsom bløde, runde »kvindelige« former kontra spidse, aggressive »mandlige« tegn.

De talrige paralleller og den gensidige inspiration mellem Picasso og den yngre gruppe surrealister resulterede blandt andet i en serie vigtige grafiske blade af Picasso, hvor det private og det almene indgår i en sjælden syntese i moderne kunst, samt det berømteste af alle malerier i århundredet, Guernica, hvor Picasso genbruger kubismen i en ny ekspressiv og symbolladet sammenhæng.

Karl Isakson- udstillingen på Fyns Kunstmuseum

Af Niels Peder Jessen

Karl Isakson er født i Stockholm i 1878., Faderen døde, da han var to år. Han voksede op sammen med sin søster og mor under beskedne kår. Han kom som 13-årig i lære som håndværksmaler, og i forbindelse med udsmykningen af forhallen på Nationalmuseet i Stockholm blev han medhjælper hos Carl Larsson. På kunstakademiet i Stockholm fik han uddannelse som maler.

Efter uddannelsen som maler rejste han til Italien, hvor han mødte Kristian Zahrtmann, som tog ham under sine vinger. På studieskoler mødte han Harald Giersing, Oluf Hartmann og Edvard Weie.

Han følte sig hjemme i København og boede der resten af sine dage. Isakson gik videnskabeligt og kompromisløst til værks med sin kunst. Han panorerede de mange muligheder af i utallige studier med brug af både læreredernes for- og bagsider men interesserede sig ikke synderligt for hverken at udstille eller sælge sine værker.

Han rejste i mange lande og sugede til sig. Han var især optaget af Vincent van Gogh, Cécanne, Picasso og Matisse. I starten arbejdede Isakson med en tung symbolladet stil. Omkring 1910 slog han om til en modernistisk stil med brug af rene farver. Han var i sine unge år stærkt optaget af bibelske og mytologiske motiver. Dette gentog sig i hans sene alder. I den mellemliggende tid synes motivet snarere at være et påskud for hans arbejde med farverne. Emnerne var nu modeller, opstillinger og landskaber. Isakson skildrede særlig ivrigt naturen på Bornholm og Christiansø. Enkelte portrætter blev det også til, dog kun af personer, der stod ham nær.

Hans produktion var så godt som ukendt af offentligheden, da han døde alt for ung i 1922. Mindeudstillinger samme år på Statens Museum for Kunst og Liljevalchs i Stockholm må betragtes som en stor anerkendelse af hans kunst. Her så man for første gang hans mageløse værker. Fyns Kunstmuseum og Bornholms Kunstmuseum er de eneste danske museer, der viser en variant af det stockholmske Moderna Museets store Isakson-udstilling i 2004.

Billedet på modsatte side viser Karl Isakson: Stående model (1918-20). Olie på lærred.

Ved indvielsen af »troldespringvandet« i 1923 fik byen og egnen sit markante vartegn.

Tanken om et »græsk tempel« blev til Vejen Kunstmuseum!

Af Poul-Erik Hansen

Da Vejen Kunstmuseum i 1974 fejrede sit 50 års-jubilæum, fortalte den tidligere formand for Borgerforeningen i Vejen og direktør for Phønix, Marius Koed til Kolding Folkeblad om dengang i 20'erne, da han og en række venner gik og syslede med tanken om at bygge »et græsk tempel eller jeg ved ikke hvad«.

Resultatet blev Vejen Kunstmuseum, der blev indviet i 1924 med Johannes Bjerg som taler.

Vi blev enige om at indkalde 16 foreninger, og så forelagde vi planerne for dem.

Det var min ide, at vi skulle gå rundt til hver eneste husstand i dette sogn og samle penge ind. Og det gjorde vi så, fortalte Marius Koed.

Der blev indsamlet 20.000,- kr., som kommunen dobledede op. Marius Koed var en ivrig kunstsamler, der åbnede dørene til fremvisning af sin kunst for medlemmer af kunstforeningen, når foreningen arrangerede besøg.

Hans kunstsamling blev også vist på en udstilling på Vejen Kunstmuseum arrangeret af kunstforeningen i 1972.

Samlingen indeholdt billeder af blandt andre Erik Hoppe, Oluf Høst og Jens Søndergaard. I alt 40-50 billeder.

Han savnede på det tidspunkt sit første billede af en ukendt O. Hansen, som han havde givet 12,- kr. for. Men da det var starten på samlingen, havde han fortrudt, at han havde skilt sig af med det på et tidligere tidspunkt.

Det var jo også en del af Koeds egen historie.

Billedkunsten på Bali

Af Henning Ranum

For nogle år siden boede vi et par måneder på Bali. Vi indlogerede os i et smukt hus midt ude i rismarkerne syd for Ubud, der er hjemsted for mange balinesiske malere.

Nabobyen Mas er billedskærernes by.

Huset, vi kom til at bo i, tilhørte Narta og Ruthie. Narta var uddannet

Fortsættes side 15

»Guddommelig forening« af Anton Kustia Widjaja.

Fortsat fra side 16

maler og danser. Han havde gået på malerskole i hovedbyen Denpasar og kunne fremstille de smukkeste traditionelle balinesiske malerier.

Malerier, der forestillede hverdagssituationer fremstillet meget minutiøst med et utal af detaljer og uden skelen til perspektiviske regler.

Billeder, der fulgte traditionen helt tilbage fra dengang, de først og fremmest var beregnet til templerne.

Narta tog adskillige dage om at male et billede på 20 gange 30 cm. Han syntes selv, det var for langsomt og besværligt, så han foretrak at male mere

»Tre danserinder« af Anton Kustia Widjaja. Billedet vi arvede efter min kones faster. Læg mærke til den smukt udskårne ramme.

spontane vestligt inspirerede billeder, som var vanskeligere at sælge. Så økonomien tvang ham tilbage til traditionen.

Traditionen er blevet påvirket af europæiske malere allerede tilbage i 20-erne, hvor den tyske maler Walter Spies slog sig ned på øen. Sammen med andre europæere og nogle balinesere dannede han skole og fik de lokale malere til at male hverdagsbilleder ved siden af de traditionelle ceremonibilleder.

I 1956 bosatte den hollandske maler Arie Smit sig på Bali – og der opstod en »skole« omkring ham, der stadig kan spores, når man går rundt på de mange gallerier og museer.

For en del år siden arvede vi et billede fra en faster i Holstebro. Det var malet af en balinesisk maler ved navn Anton Kustia Widjaja (1935-84). Han var inviteret til Danmark af Ejler Bille, der havde lært ham at kende under et af sine mange ophold på Bali. Det var blandt andet Anton, der hjalp Bille med at finde og udvælge de mange smukke genstande og billeder, der i dag tilhører Holstebro Kunstmuseum.

Bille har skrevet en fin lille bog om Bali (»Ubud, en by på Bali« (1993) i serien »En kunstner og en by«), hvor han fortæller næsten forelsket om sine oplevelser derude og beskriver, hvordan han traf Anton: En dag, mens Bille stod ved sit primitive staffeli og malede, standsede en ung mand op og betragtede længe, hvad han lavede. »I like your picture«, sagde han, og den udtalelse udviklede sig til et langt venskab.

Når man sammenligner deres billeder, vil jeg også mene, at der er et slægtskab mellem dem – Bille taler selv om, hvor privilegeret billedkunst er – der kan skabes kontakt ved første øjekast.

Anton kom med til Danmark (1975) og holdt udstilling i Holstebro, hvor min kones to faste købte billeder af ham. Det ene hænger nu på vores væg og minder om sydens sol og mange gode oplevelser. På loftet mellem andre grafiske tryk ligger der et af Anton, som Brøndums Forlag udgav for en del år siden.

På Bali ledte vi efter Anton. Vi vidste fra Billes bog, at han var død kun 49 år gammel. Men det kunne jo være, at han stadig havde billeder hængende rundt omkring.

Vi besøgte det største og flotteste af kunstmuseerne på øen: Neka museet i Ubud. Travede gennem salene med det ene spændende billede efter det andet – og sandelig, der hang han. De havde hele 4 billeder af ham.

Senere så vi ham på flere gallerier, og det viste sig, at vores vært kendte ham – og at en af hans malervenner, der var på besøg en dag, var uddannet sammen med Anton i Bandung på Java.

Fortsat fra side 17

Anton er berømt i Indonesien, han er samleobjekt, og der er flere, der gerne vil give mange penge for vores Anton-billede.

På vej hjem tog vi over Bandung for at se, om han udstillede hos sin gamle lærermester – det havde vi fået fortalt.

Men nej, vi kom nogle måneder for tidligt men fik en spændende snak med mesteren selv, der viste os rundt i sit private museum.

Bali og billedskærerne.

Et par kilometer fra vores bolig boede en meget berømt maskeskærer, nok den berømteste på øen. Mange udlændinge har været i lære hos ham, blandt andet folk fra Odinteatret i Holstebro. Han skar personlige masker til dansere, masker der passede til netop deres ansigt og forestillede netop deres karakter. De var smukke og malede i lige så mange omgange som russiske ikoner. Jeg havde snakket om, at det kunne være sjovt at prøve at komme i lære hos ham – men tilfældet kom mig i forkøbet.

Den første aften vi boede i vores nye lejlighed, der lå lige ud til rismarkerne og en lille kanal, stod Ketut og kikkede på os uden blusel og spurgte, hvem vi var? Da han hørte, vi var lærere, brød han ud i et stort smil og fortalte, at det var han også – billedskærrelærer. Så var det afgjort. Jeg kom i lære hos Ketut, og de næste 2 måneder gik/balancerede jeg hver dag langs rismarkerne over til hans boplads/hus, hvor jeg og op til ti drenge og unge mænd sad og skar træfigurer. Hans hus lå i udkanten af Mas, hvor alle er billedskærere. Unge, gamle, piger og drenge.

Hans far var pensioneret billedskærer og interesserede sig nu kun for sine kamphaner, moderen flettede ceremonipynt. Konen skar ugler, drengene klækker udformede som troldeansigter, de unge skar buddhaer og de ældste langstrakte fiskere.

Det var håndværk, ikke kunst – men meget kunstfærdigt og dygtigt udført.

Jeg sad der dag ud og dag ind i 2 måneder og fulgte livet – og fik lov til at deltage i det. Det var spændende.

Min kone Elin gik dagligt den modsatte vej til nabolandsbyen, hvor der var et galleri, der havde en del unge malere i stald. Dem sad hun og talte med og arbejdede sammen med, og undervejs lærte hun, hvordan de fremstillede deres smukke malerier.

Og så var der alle de andre oplevelser:

Kremeringen, der var noget af et tilløbsstykke.

Dansene, der varede til langt ud på natten.

Fortsættes side 20

Fortsat fra side 19

Besøget i Nartas (vores vært) landsby, hvor vi var inviteret med ind på tempelområdet.

Ceremonien i rismarkerne, hvor risen blev velsignet og fik bundet blomster på aksene.

Udflugterne til seværdighederne.

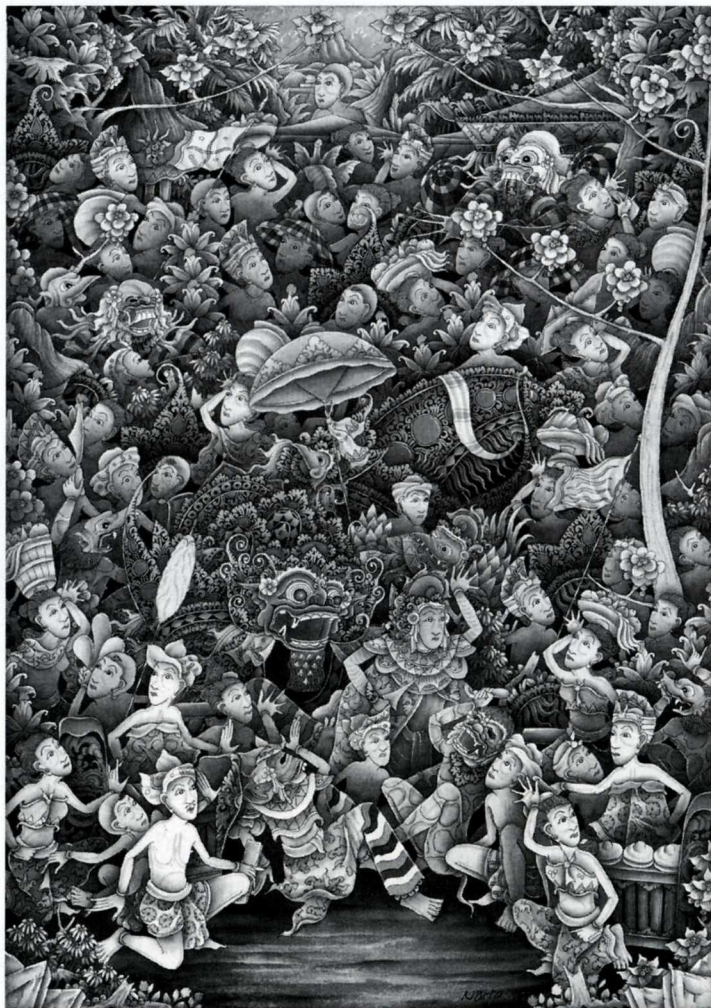
Børnene.

Naturen.

Det var smukt.

Det var malerisk.

Det er ubeskriveligt.

Traditionelt balinesisk billede fremstillet af Narta (vores vært). Det forestiller en af de mange religiøse ceremonier.

Festlig fødselsdagsfest

Af Poul-Erik Hansen

Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn fejrede den 24. januar sin 100-års fødselsdag på Vejen Kunstmuseum.

Omkring 50 besøgte museet til eftermiddagens reception, hvor der blev set

Fortsættes side 22

Martin Guldberg introducerede på festlig vis jubilæumsfesten musikalske indslag.

Fortsat fra side 21

tilbage på de hundrede år, der har været kendetegnet ved et tæt samarbejde med kunstmuseet og med mange spændende arrangementer.

I de første mange år var foreningen ofte inde i økonomiske kriser og havde lave medlemstal. Men siden 1970 har foreningen haft bedre tider og har i dag 550 medlemmer.

Teresa Nielsen gav ved receptionen udtryk for den store betydning en kunstforening har for museet. En betydning, hun har fremhævet over for andre museumsledere.

Fra museet modtog foreningen et gavebrev til et nyt logo. Der var desuden hilsner fra Frøs Herreds Sparekasse, BG-Banken i Vejen, Vejen Erhvervshus, Haderslev Kunstforening, Conny og Bent Haar, Lizzy og Poul Verner Nielsen. Fra Martha Larsen og familien fik foreningen et maleri af Svend Holm Larsen til brug ved bortlodning på generalforsamlingen.

Til museet kom der også en fornem gave. Bodil og Vagn Smed forærede museet to fornemme keramikværker af Niels Hansen Jacobsen.

Fødselsdagen fortsatte om aftenen med alle pladser besat (105) til en festlig musikalsk aften med Martin Guldberg, Mats Rudklint og Karin Thulemark.

Fra jubilæumsfesten: Mats Rudklint ved flyglet til Karin Thulemarks sang.

Den omstridte trolld

Af Poul-Erik Hansen

Da Vejen den 13. juli 1923 indviede springvandet med »Trolld der vejrer menneskekød« blev det omtalt i alle landets aviser, og den modstand, der havde været mod trollden forstummede hurtigt.

Og som det har kunnet ses på den postkortudstilling, der netop har været vist på Vejen Bibliotek i anledning af kunstforeningens 100-års-fødselsdag, har trollden været det mest brugte motiv på postkort fra Vejen.

I 1932 fik Vejen Kommune et officielt segl med trollden som det vigtigste motiv. Den fulgte med i 1977, da Vejen fik et byvåben. Sydjysk udstilling bragte i 1951 trollden og Vejen ud til alle landets aviser.

Den har stadig en central placering som vartegn for byen, Vejen Garden og Studio 73. Dertil kommer en række foreninger, institutioner og erhvervs-virksomheder.

Det dokumenterede Linda Klitmøller fra Lokalhistorisk Arkiv, da arkivet i 2003 viste en udstilling om trollden i Vejen på Vejen Bibliotek.

Når Vejen nu lægges sammen med Rødding, Holsted og Brørup, skal der vælges et byvåben. Her, som på andre områder, er det vigtigt, at vi holder fast ved værdierne. Trolldens gennemslagskraft har gennem årene markeret sig så stærkt, at det vil være nærmest umuligt at få et nyt, der vil virke bedre som logo. Det er naturligt, at de mindre kommuner kan frygte at blive oplslugt af den større.

Men det er gennem befolkningens engagement og ved aktiviteter, at lokalområderne bevarer deres betydning. Trollden kan sagtens være hele egnens vartegn, selv om den også fører hen til Vejen Kunstmuseum. Så brug den igen!

Aktiviteter - Tid & Sted

Lørdag den 5. marts 2005 kl. 15.00 - Annette Holdensen

Fernisering på legatudstillingen med Annette Holdensen, der modtager Valdemar Petersen og hustru Esther Moesmann Petersens legat.

Udstillingen kan ses til den 22. maj. Omvisninger søndagene 10. april og 22. maj – begge dage kl. 15.00. Udstillingen vises på Vejen Kunstmuseum

Torsdag den 10. marts 2005 kl. 19.30

Foredrag på Vejen Kunstmuseum om Picasso og surrealismen ved mag. art. Erik Mortensen
Entre kr. 35.00 for medlemmer – for øvrige kr. 50.00

Arrangør: Museums og Kunstforeningen og Vejen Kunstmuseum i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Torsdag den 7. april 2005 kl. 19.30

Bali. Medlemsaften med Elin og Henning Ranum på Vejen Kunstmuseum. Gratis adgang.

Arrangør: Museums og Kunstforeningen

Torsdag den 12. maj kl. 18.00

Aftenudflugt til Fyns Kunstmuseum.

Afgang fra Vejen Banegård kl. 18.00. Hjemkomst ca. kl. 23.00.

Vi skal se den enestående særudstilling med værker af den svensk-danske modernist Karl Isakson.

Der er rundvisning i særudstillingen samt til hovedværker i den stationære samling.

Kaffe serveres på Fjelsted Kro efter besøget på kunstmuseet.

Pris for medlemmer kr. 200,00. For øvrige kr. 250,00.

Prisen inkluderer kørsel, entre, rundvisning og kaffe med brød.

Tilmelding senest 1. maj 2005 til Niels Peder Jessen tlf. 75 36 81 31. E-mail:

lp.jessen@get2net. Tilmeldingen er bindende.

Sæt allerede nu kryds i kalenderen ved den 3. september, hvor heldagsudflugten går til bl. a. Lemvig.

Torsdag den 8. september afholdes den årlige **generalforsamling** på Vejen Kunstmuseum.

VEJEN KUNST MUSEUM

Østergade 4 - 6600 Vejen

Tlf. 75 36 04 82

E-mail: museum@vejenkommune.dk

Museets åbningstider:

Tirsdag-fredag kl. 10.00-16.00

Lørdag-søndag kl. 11.00-17.00

Mandag lukket - Fri entré

MEDLEMSBLAD for Museums- og kunstforeningen for Vejen og omegn

Redaktion:

Poul-Erik Hansen (ansvarshavende),

Badstuegade 6, 6100 Haderslev.

Tlf. 21 26 57 80

Annette Houborg,

Morbærvej 91, 6600 Vejen.

Tlf. 75 36 39 02.

Bladets red. modtager gerne stof fra foreningens medlemmer.

Artikler dækker ikke nødvendigvis kunstforeningens synspunkter.